

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

2

NEDĚLE 12. 6. 2016

ÚVODNÍK

O ZAHUŠTĚNÍ, ZTRÁTÁCH A MALÝCH DĚTECH

V sobotu se to stalo. Začaly se překrývat dvě přehlídky – recitační a divadelní, rozjely se paralelní světy. Doběhla další vlna návštěvníků přehlídky, přijely soubory, seminaristé. Začalo se horečně pracovat – dílny, diskuse, interní diskuse, rozhovory, semináře, divadla. Zahustilo se to ve všech prostorách a na všech trajektoriích mezi klíčovými místy přehlídky stoupla frekvence pohybu lidí. Tady to žije!, pochvaluje si vyhladovělá přehlídková duše.

Toto zvýšené proudění energií a asi i nějaké další faktory (oživlé postavy příběhů, skřítki digitálního věku, babiččiny magické škapuliře a kdovíjaké potvory) způsobily, že počítačová síť v redakci nenávrtně pohltila rozsáhlý článek jedné z redaktorek. Ani záchranné operace nepomohly, a tak jsme byli přinuceni hodit „perlu sviním“. A začít psát znovu.

Všichni jsme celou dobu psaní měli zvláštní pocit – něco kolem nás způsobuje paranormální jevy a my se teď klepeme, co bude dál.

Co nám asi přinese neděle? Nebude to ještě horší? Co ještě přijde? Po datových souborech se začnou ztrácet redaktoři? Je tu ještě jedna naděje. Do redakce přibude grafik Pavel Kocych s redakčním čtyřnožcem Jazzem Jamessonem (který 9. 6. 2016 oslavil své páté narozeniny, tentokrát mimo Dětskou scénu) a všichni budeme zároveň velmi želeť, že Dana Edrová nás opustí a nebude nám už dále dodávat naději na dobrý konec všech protivenství v redakčním životě v pozdně nočních a časné ranních hodinách. Dano, děkujeme!

Zahuštění přehlídky naštestí (či naneštětstí?) vrcholí a recitační část Dětské scény končí. Recitátoři nás také opustí (a naše silné zážitky z přednesu nám budou ukazovat směr, kudy dál) a my všechny své smysly napřeme do divadla. Už včera byla první velká „ochutnávka“. Tři představení dětských souborů a jedno doplňkové z Liberce navrch.

Po dopoledním vystoupení recitátorů 2. kategorie budou dnes hrát převážně malé děti. Prvňáčci z Rousínova, děti z 1. stupně ZŠ v Jihlavě, malí sourozenci Machkovi. Na dvě představení se my diváci přesuneme do komornějšího prostoru Divadla Trám. Posadte se co nejbliž, abyste dobře viděli! Práce s nejmenšími v dramatické výchově se nejužší dotýká také reportáž ze semináře Hany Švejdové. A možná i my, redaktoři Deníku Dětské scény, se začneme zmenšovat stejně jako včerejší Trivoj, abychom se dočkali náležitě pozornosti nejen našich rodičů, ale i vás všech našich čtenářů... Neděli zdar!

Eva Davidová a Iva Vachková

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY PRO RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Sobotní ranní tříčtvrtěhodinovou dílnu pro recitátory ve věku 4. – 5. třídy ZŠ vedly Božena Osvaldová a Kateřina Šteidllová. Začátek a konec dílny rámoval rituál nabírání energie, jenž prováděly lektorky a osmnáct dětí v kruhu. Oproti včerejšímu dni přibyla ve skupině jedna dívka, a tak lektorky na tuto okolnost reagovaly: „Projděte si obličeje lidí kolem, které znáte i neznáte. Možná je tu někdo, kdo o nás nic neví.“ Nově přichází Anička byla vzápětí formou hry začleňována do skupiny. Anička stojící v kruhu začala s výřekem toho, co má ráda. Kdo to má rád taky, vstupoval do kruhu k ní. Nakonec se u ní ocitly všechny děti včetně lektorek. Poté Anička zvolala: „Huší!“ a všechny děti odskočily stranou.

Pro připomenutí jmen recitátorů lektorky zařadily do programu dvě hry na zopakování si jmen všech přítomných a po nich nabídky fyzicky kontaktní hru známou například pod názvem „gordický uzel“. Děti stály v těsném kolečku, oči měly zavřené. Naslouchaly instrukcím vedoucích: „Natáhněte pravou ruku někam do prostoru, kamkoliv. Teď natáhněte kamkoli do prostoru levou ruku. Každá ruka si najde jinou. Šmátrejte hodně opatrně. Ruce by se v průběhu hry neměly pustit.“ Jedna lektorka hrála s dětmi, druhá kontrolovala, zda někomu „nechybí ruka“. Poté děti otevřely oči a začaly se rozplétat.

Po zopakování hry lektorky využily toho, že se děti drží za ruce a udělaly ze skupiny jednoho dlouhého hada. Děti zavřely oči, lektorka Božena se ujala vedení skupiny. Skupina dětí se opatrně vydala ze třídy a vrátila zase zpět, aby si prošla, metaforicky řečeno, cestu „světem recitace“.

Po návratu dětí do učebny a po reflexi jejich cesty lektorky využily „hada“ jako klíče k určení pořadí výstupů dětí na zítřejší recitační přehlídku.

„Včera jsme si procházeli svými krajinami. Dnes ráno vstoupíme do modré krajiny.“ Lektorky na zem položily obrázek s abstraktní modrou krajinou. Zatímco si děti prohlížely obrázek, každý dostal papír. Následovaly instrukce: „Na vrchní okraj papírku napište, kdo, nebo co. Můžete, ale nemusíte se inspirovat obrázkem.“ Poté všichni papír přeložili, aby nápis nebyl vidět, a poslali ho sousedovi vlevo. „Teď napište, jaký, jaká. Např. barva, tvar, nálada...“ Děti opět zakryly text a poslaly papírek dál. Posléze všichni napsali slovo „jako“, založili text a naposledy poslali dál, aby opět napsali kdo, nebo co, např. osoba, zvíře, rostlina, věc, nějaký jev. Poté dali papíry na hromádku. Čas vyhrazený dílně se chýlil ke konci. Děti se dozvěděly, že k papírkům se vrátí až v další dílně. Obsah papírků zatím zůstává tajemstvím. Dílna skončila rituálem braní energie.

Tématem dílny pro recitátory 2. kategorie je „krajina“. Předchozí den děti pracovaly s krajinou, kterou dobře znají, a zprostředkovávaly ji ostatním skrze různé smyslové vjemy. V podvečerní dílně vedoucí naváží na dopolední blok a využije k další práci skupiny např. abstraktních obrazů Vasilije Kandinského. Propojení výtvarné a dramatické výchovy není vůbec náhodné, neboť lektorka Božena Osvaldová je učitelkou obou výchov.

Roman Manda

Odpoledne Katka Šteidllová a Bára Osvaldová pokračovaly v práci. Nejdříve se rekapitulovalo, kdo od rána přibyl: „Pohledem najdete nové lidi. Matěji, jak chceš, aby se ti říkalo?“

Následují rozcvičky. Každý si sbírá ze vzduchu energii, hněte ji do koule a tou si splachuje tělo. Každý se soustředí sám na sebe.

Hra na atomy a molekuly rozdělí děti na dvě holčičí pětice a jednu chlapeckou skupinu. Každá dostane dva lístečky, na kterých jsou metafory z rána. Úkolem je vytvořit živý obraz, aby ostatní poznali, o jakou metaforu jde. Chvilí se všichni připravují, Bára s Katkou radí a pomáhají. Pak Bára přečte, z jakých metafor je možné vybírat a položí lístečky na zem.

Nejprve hádáme obraz, kde dvě dívky dělají strom, další gestem rukou naznačuje svit. Uprostřed stojí dívka, co v rytmu opakuje „jako, jako, jako“ a úplně vpravo klečí v prosebné poloze další postava. **Strom, prosvětlený jako žebrák.**

V dalším obraze opět vidíme řadu, zleva gesto přemýšlení, pak dvě dívky, co ukazují na své modré kusy v oblečení. Další děvče drží v ruce papír s nápisem JAKO. A vpravo v modré mikině zahalená postava, s kapucí na hlavě. **Vzpomínka, modrá jako haštal.** Vychází najevo, že kluk v modré mikině s kapucí se jmenuje Haštal.

Na plac vstupuje chlapecká skupinka. Kluk vpravo je v dřepu, ten uprostřed kříží v raperském gestu ruce a ten vlevo, je nadmutý. **Skřítek, nadmutý jako žába.**

Poslední chlapecká skupina vytvořila propletené sousoší a tak zbývá jediná možnost. **Brokolice, zarůstající jako smích.**

Odcházím ve chvíli, kdy se skupina sesedla na zemi kolem obrazu malíře Pavla Čecha (což bylo východisko dopolední práce) a povídají si, co kdo při psaní metafor vymyslel. „Já napsala človíček!“ „Já tam viděl stromy.“ „Je tam hodně modré.“ „Mě napadlo, že ten obraz zarůstá.“

Veronika Rodová

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLNY PRO RECITÁTORY 3. KATEGORIE

V dílně Martiny Šimánkové a Bány Osvaldové stačí pobýt chvilinku a hned si můžete odnést slušnou úrodu veršů. To bylo tak.... Nejdříve se chodilo zpomalně, dokonce se běžel pomalý maratón. Pak se hrála zpomalená honička. Docházelo k úplným štvanicím, někteří viseli z oken, jiní unikali přitíštění k zemi. Stejně ale pomalému tempu neunikli. Tak se radši vrátili do normálu. Bylo třeba uzavřít kruh a vprostřed se ocitla zakletá princezna ve věži. Měla nahlas vyslovit, co jí trápí. Kdokoliv z chrabrých záchránců stojících v kruhu mohl přijít a nabídnout pomoc v podobě rýmovaného verše. Když se princezně verš líbil, mohla jej přijmout. Když se jí rým nezdál, mohla odmítnout, ale o to naléhavěji musela zopakovat, co jí souží. Tak si to poslechněte:

Princ mě nemiluje.
Dej mu tyhle tabletky. (To se nerýmuje!)
Tamhle loďka v dáli pluje...
Jedna tabletky tu pro tebe je.

Není tu jídlo.
Tady máš mýdlo!
Chceš velké sídlo?
Tak sežer sídlo.

Už nemám domov.
Tak si dej pohov.

*Jsem princezna, asi moc líbezná.
Tenhle pán tě vůbec nezná.*

*Můj manžel mě tu zazdil.
Já jsem tu zeď rozbil!
Tvůj vztah s ním se zbrzdil.*

*Mám velmi krásné vlasy.
To bude šampónem asi.*

Zapsala
Veronika Rodová

NA SLOVIČKO S...

...RECITÁTORY 4. KATEGORIE

...S ADAMEM WEINLICHEM

(Emanuel Frynta: Bidlo)

Jak ses dostal k textu, který jsi recitoval?

Já jsem hledal knížku s Janou Mandlovou. Ona mi doporučila několik textů a z nich jsem si vybral.

Proč jsi nakonec zvolil tento text?

Sám jsem se v tom autorovi viděl. A zároveň to bylo vtipné. Včera jsi mi řekl, že sám píšeš. Kde bereš nápady?

Většinou to tak ke mně přijde. A když to přijde, tak to napíšu. Ale není to tak, že by to přicházelo pravidelně. Třeba půl roku mě nic nenapadne a potom za dva měsíce několik nápadů.

Když nápady ne a ne přijít, reaguješ vztekle stejně jako spisovatel v textu?

No, taky někdy. Když píšu příběh na pokračování, v tu chvíli reaguji jako autor. Samozřejmě ne tak přehnaně.

...S VOJTĚCHEM PUNČOCHÁŘEM

(Robert Fulghum: Stěhování)

Text sis vybíral sám, nebo ti s tím někdo pomáhal?

Rodiče, se kterými ty texty taky dělám. Oni jsou taky učitelé.

Proč ses rozhodl recitovat právě tento text?

Fulghum mi celkově přijde sympatickejší. Zejtra bude ve Svitavách, tak se jdu na něj kouknout. Možná je to tím, že je to hezky filozofický, že se to zabývá představou, že všichni jsme jenom hvězdný prach.

Recitoval jsi někdy pro malé děti?

Ne, ale pro malé děti (školka, 1. stupeň ZŠ) hraju divadlo.

Je to jiné, když hraješ pro malé děti?

To jo. Od vrstevníků cítím většinou větší zpětnou vazbu.

...S JIŘÍM PEŠKAREM

(Marian Palla: O sbíhání slin)

Jak ses dostal k textu?

Mně ho vybrala paní učitelka Martina Kolářová.

Měli jste při hledání textu představu, že by měl být vtipný?

Asi spíš vtipný, protože mně jde recitovat spíš vtipný než vážnější.

Co tě na textu zajímá?

Mě na něm zajímají hlavně ty humorné věci. Je to vlastně o tom, jak dvě sousedky dokážou z obyčejné věci udělat velkou událost.

Které části textu tě baví nejvíce?

Mně se nejvíce líbí, jak tam paní Ondráčková mluví k manželovi a ty jeho reakce na to, co se tam děje.

Ptal se Roman Manda

VČERA JSME VIDĚLI...

Adam Weinlich

Vojtěch Punčochář

Jiří Peškar

VČERA JSME VIDĚLI...

Beáta Vymlátílová

Vojtěch Matě

Adéla Špičková

ZEPTALI JSME SE...

...NA DIVÁCKÉ DOJMY Z VYSTOUPENÍ RECITÁTORŮ 4. KATEGORIE

1. Které recitátorské vystoupení Tě zaujalo a proč?
2. Objevil se nějaký text, který Tě osobně zasáhl, se kterým jsi tematicky souzněl(a)?

Marek Gut (46 let)

1. Výborný byl recitátor textu M. Pally O sbíhání slin (Jiří Peškar), ale jinak tam bylo víc textů, které měly určitou hloubku. Texty mě rozhodně překvapily.
2. Dobrý byl text O smřčku, který zpíval (T. Špidlík, recitovala Mariana Matějčková).

Barbora Gajová (12)

1. Mně se líbil první recitátor (Adam Weinlich, E. Frynta, Bidlo) – to, jak mluvil s davem, nevypadalo to naučeně, hezky to přednášel a byl uvolněný. A potom Metráček (text S. Rudolfa recitovala Beáta Vymlátílová), to bylo taky hezky. Byl tam i text, v němž recitátor mluvil sprostě, to se mi moc nelíbilo.
2. Asi bych si chtěla přečíst tu princeznu (J. Uličiansky, Malá princezna, recitovala Johanka Sadílková).

Karolína Lolková (12)

1. Nejvíce se mi líbilo vystoupení Adama Weinlicha (Bido) a taky Jiřího Peškara (O sbíhání slin) – to bylo srandovní a hezky to přednášel. A potom se mi líbilo i vystoupení Matěje Veličky (M. Bulgakov, Psi srdce), to, jak skočil do lidí, měl s nimi kontakt.
2. Vybrala bych si tu princeznu (J. Uličiansky), to bylo takový holčičí.

Lada Kunzová (40)

1. O sbíhání slin – zaujal mě námět a text samotný a taky ten přednášeč, mluvil hodně očima.
2. Určitě Fulghum, o tom smetí (R. Fulghum, Stěhování, recitoval Vojtěch Punčochář).

Anna Buršová (15)

1. Mě nejvíce zaujalo Psi srdce, jak v jedné části skočil do diváků, to mě překvapilo a hodně se mi to líbilo.
2. Ten Metráček, o holce, jak se nemohla vejít do kostýmku, tak to jsem si říkala: Jo, to jsem já. S tím jsem se ztotožnila.

Anna Plášková (15)

1. Mě se nejvíce líbil Jirka Peškar, co měl básničku o slinách, měl velice vtipný text.
2. Nevzpomínám si na žádný.

Ondřej Šulc (27)

1. Zaujala mě slečna, která recitovala Davidův žalm (Žalm 139, recitovala Jaroslava Straková) – to jsem nečekal a bylo to hodně zajímavé, jako bych se ocitnul v kostele na nějakém kázání, kde je nějaká černoška a recituje ten žalm, to bylo přesně jakoby v duchu rituálu... Zajímavý zážitek.
2. Malá princezna. Akorát jsem nevěděl, že ten text je přeložený do češtiny.

Ptala se Eva Davidová

ZAPSALI JSME...

... Z BESEDY LEKTORSKÉHO SBORU
S RECITÁTORY 4. KATEGORIE

Dvojice lektorů – Martina Longinová s Janou Michalíkovou, Anna Hrnecková s Janem Mrázkem a Magda Ada Johnová s Františkem Oplatkem – vedly rozhovor s recitátory a poskytovaly jim zpětnou vazbu týkající se jejich dnešního výkonu před diváky.

Hovořilo se o tom, že dynamika přednesu musí jít ruku v ruce s textem a jeho tématem a neměla by být samoučelná či na efekt.

Hovořilo se o tom, že projev je divácky zajímavý tehdy, když to, co recitátor říká, vypadá, jako by se to rodilo přímo na místě v dané chvíli. Nemělo by to působit, že je to naučené. Jedním z důvodů, proč autentičnost projevu vyprchá, je to, že recitátor text říkal už mnohokrát, a tak si ho zautomatizoval. V tom případě by se měl vrátit k situacím, které text obsahuje. Je důležité, aby recitátor věděl, proč co vlastně říká.

Hovořilo se o tom, že recitátor může vést svůj přednes k určitému vyznění, ale text se tomu může vzepřít. Například když text má v sobě rovinu vtipu a pointa je ve velké nadsázce, ale recitátor zůstává ve vážnosti a jeho projev postrádá nadhled, pak jeho sdělení nevyzní.

Bylo doporučeno, aby recitátor pamatoval na to, že divák potřebuje čas na uvědomění si sdělovaného. Divák je o něco pomalejší oproti tomu, kdo text zná, a navíc je trochu „hluchý“.

Hovořilo se o tom, že je dobré, když se recitátor nezahluje přílišnou filosofičností a lyričností. Obecná lyričnost a přemoudřelost není pravdivá, nevyplývá ze situace dané textem. Obsahuje-li text konkrétní situace, je třeba se k nim vracet. Je třeba se bránit „vyrábění“ něčeho nekonkrétního. U některých textů toto nebezpečí hrozí, např. u Malého prince. Není potřeba, aby postava byla lyrická.

Hovořilo se o tom, že se recitátorovi text může rozpadnout do jednotlivých výstupů, a to tehdy, když není cítit jednotný tah, vývoj a směřování k pointě.

Hovořilo se o tom, že ne všechny informace, které recitátor sděluje, jsou stejně důležité.

Hovořilo se o tom, že ostražitost k některým textům je na místě, zvláště hrozí-li u nich citové vydírání diváků a laciná povrchnost recitátora při sdělování obsahu textu. Tomu se dá vyvarovat, když recitátor divákům nevnučuje svůj pocit (o to je to pak silnější), když ví, co říká, když využívá úsporné výrazové prostředky, nepřepíná emoce a když např. využívá humor. Ten může zabránit tomu, abychom se dojímalí. Recitátorovi by měly být jasné charaktery postav a vzájemné vztahy. Pak si s nimi může hrát jako sochař. Pak je schopen divákům předat i směsici protichůdných pocitů té které postavy.

Hovořilo se o tom, že text je třeba vyprávět po smyslu, plasticky, aby to mělo tah. Pak lze zamezit tomu, aby recitátor sklouzl do intonačního schématu.

Hovořilo se o tom, že vyprávění by mělo mít určitý vývoj. Souvisí to s výstavbou celého příběhu. Více se zaměřit na problém, na zápletku. Co se v textu řeší? K čemu dojdeme? Jakými peripetemi projdeme, než k tomu dojdeme?

Hovořilo se o tom, že není dobré oddělovat přímou řeč od uvozovací věty. Když to svážeme, dostane to myšlenkový tah. Když se naučíme říkat to v návaznosti a v určitém charakteru, postavy se začnou „vylupovat“.

Bylo doporučeno, aby si recitátoři dávali pozor na rozložení logických důrazů, aby slova tak netrčela. Pozor také na dávání důrazu na každé slovo.

Hovořilo se o tom, že při práci s příběhem, který text obsahuje, bychom neměli zapomínat na formu, tedy jak je text napsaný. Forma se někdy může stát tématem (viz Werichův text Chlap, děd, vnuk, pes a hrob, kdy autorovi primárně nešlo o příběh, ale o hru se slovy).

Bylo doporučeno, aby si recitátoři dávali pozor na otevřené vokály (výslovnost).

Hovořilo se o tom, že je třeba respektovat přesahy veršů. Jsou důležité, nesou obsah. Není třeba je vnímat jako překážku.

Hovořilo se o tom, že fungovalo, když recitátorka byla celou dobu v soustředěném napětí, byla s divákem a vedla diváka příběhem.

Hovořilo se o tom, že recitátor by si měl pointu připravovat. Měl by umět pracovat s pauzou.

Hovořilo se o tom, že vypravěč má pracovat se stavbou textu. Text si může rozdělit tak, aby věděl, kde je úvod, kde jsou situace, které ho jako vypravěče baví, kde se něco děje, kde jsou pauzy, kde předěly, co patří k sobě...

Roman Manda

VČERA JSME VIDĚLI...

Matěj Velička

Johanka Sadílková

Tomáš Gut

VČERA JSME VIDĚLI...

Mariana Matějčíková

Martin Plechatý

Jaroslava Štraková

ZAPSALI JSME...

...Z BESEDY LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 3. KATEGORIE A JEJICH DOPROVODEM

Lektorský sbor se rozdělil na Martinu Longinovou s Janou Machalíkovou, na Aničku Hrneckovou s Janem Mrázkem a na Magdu Adu Johnovou s Františkem Oplatkem.

Hovořilo se o tom, že textu je třeba rozumět textu nejen v rovině slov (a Miroslav Holub je výborná volba), ale i v rovině metafor, například že dveře mohou být dveře, klidně různé dveře, za kterými může ledacos být, ale že otevření dveří může být symbolem životní situace.

Hovořilo se o tom, jak je těžké na jevišti vyvolat humor. Odhalit přirozenou komičnost. S pokorou, bez ambice dělat třeskutou legraci.

Hovořilo se o tom, jak je důležitý recitátor, protože nabízí interpretaci. Jedinečné podání, které zdůvodňuje, proč nestačí básně jen číst.

Hovořilo se o tom, jak dobrá interpretace může v divákovi způsobit krystalickou radost, potěšení z poslechu, kdy je příběh uvěřitelný a rodí se teď a tady.

Hovořilo se o tom, jak je Macourek těžký (a některý Macourek je ještě těžší), protože má šíleně dlouhá souvětí bez interpunkce a jak je třeba si s tím poradit.

Hovořilo se o tom, jak se někdy může stát, že recitátor je „vnitřně nadupaný, ale navenek uvolněný“ a smysl přesto někdy na diváky nevykoukne.

Hovořilo se o tom, jak je důležité rozhodnout, co by měli diváci slyšet. Které místo je nejdůležitější. Kde ukončit větu.

Hovořilo se o tom, že intonace je smysl něčeho vyššího a to vyšší je právě smysl textu. Když se ten smysl najde, intonace pak přirozeně vyplyne.

Hovořilo se o tom, že některé texty jsou jako cibule. Když se k nim po letech vrátíme, vidíme tam jiné významy.

Hovořilo se o tom, že některé texty v sobě mají hudbu. Jak je působivé, když se recitátorovi dostanou do těla. A že je třeba uhlídat, aby pochvala nezpůsobila, že něco začneme přehánět a stane se to pak prázdnou ilustrací.

Hovořilo se o tom, že kadence sdělení by neměla být na úkor artikulace. A že není dobré pojídat koncovky.

Hovořilo se o tom, že se často recitátorům říká, jak musí mít barevné vnitřní představy obrazů. A oni je mají. Aby pak tuto vnitřní představu sdělili divákovi, to je ještě něco jiného.

Hovořilo se o tom, jak je těžké zvládnout křehkost, která dojde k divákovi.

Hovořilo se o tom, že text ve verších, když je řečen jako próza, je ochuzen, protože verše dávají textu významy, které tam jinak nedostaneme.

Hovořilo se o tom, že je třeba text rozfázovat nejen na verše, ale i na fáze. Zvýraznit zlomy v textu, pauzou, barvou hlasu...

Zapsala Veronika Rodová

Včera se nevešlo

ZAPSALI JSME...

...DISKUSNÍHO KLUBU
S DOPROVODY RECITÁTORŮ

Chladnější počasí sobotního odpoledne způsobilo, že učebna střední zdravotnické školy působila poněkud nehostinně. Lektorka diskusního klubu pro doprovody recitátorů Alena Palarčíková ji ale zahřála svou pozitivní energií a šla také rovnou k věci.

Na úvod připomněla, že možnost povídat si s lidmi, kteří děti připravují na recitační vystoupení a podporují je, je vždycky fajn a vyzvala přítomné, aby se stručně představili. Záhy se ukázalo, že více než polovina přítomných je doprovodem recitátorů, jde o rodiče, kteří doprovázejí své potomky namísto učitelů, kteří je na Dětskou scénu připravili. Ti, kteří své svěřence přímo připravovali, byli v mírně menšině.

Své žáky v základních školách připravuje na recitaci poměrně málo učitelů, důvodem je to, že na pedagogických fakultách stojí umělecký přednes na okraji zájmu, současní mladí učitelé umějí žáka připravit na recitaci jen zřídka (často jedině proto, že sami recitovali a naučili se to jinde).

Lektorka Alena připomněla, že se budeme bavit o výkonech tady a teď. Všichni dobře víme, jaká práce za výkonem stála, jenomže v přednesu to tak prostě je – jednou je výkon dítěte vynikající a jindy zase moc nevychází.

Jak se na přednes dívají lektori? Co posuzují? Na tuto otázku se jí dostalo odpovědí: přirozenost, divácký prožitek, uvěřitelnost, technické vybavení dítěte, určitá samozřejmost, přirozené sebevědomí, ale sebevědomí nesmí být zase moc. Stejně tak techniky, přílišný důraz na techniku řeči ubírá na myšlenkách.

Jak je to s délkou textu? To se naopak zeptali rodiče. V propozicích je maximální minutáž uvedena (max. 5 min u 1. a 2. kategorie a 7 minut u 3. a 4. kategorie pro jeden text), ale je chápána spíše jako doporučení, striktně se při přednesu čas nesleduje. Když přednes nese myšlenku, není monotónní, tak ani delší text jako dlouhý nepůsobí.

Alena pak vrátila do hry hodnocení přednesu – lektori posuzují vhodnost textu k věku interpreta, kvalitu textu, věrnost sdělení žánru textu. Pokud si ale dítě vybere nevhodný text a opravdu touží na něm pracovat, pak je dobré ustoupit a nechat ho. A postupně se dopracovat k tomu, proč není volba šťastná. Tyto zkušenosti mají pro recitátory velkou cenu.

Hodnocení textu je subjektivní a vždycky bude, s tím je třeba počítat.

Další otázka doprovodu: Jak je to s kostýmem? Co mají mít recitátoři na sobě? I to je individuální, některé texty potřebují zvláštní oblečení. Mělo by být neutrální, zbytečně nerušit, někdy také musí korespondovat s textem. Opět je to individuální.

Na žánr je třeba si dát pozor – je-li text absurdní, má být absurdní... Může dívka recitovat „chlapský“ text? Je zajímavé, že kluci to skoro vůbec nedělají, nevybírají si „holčičí“ texty. Někdy vadí, když děvče recituje klaučičí text, ale někdy ne. Třeba u včerejší recitace textu J. Suchého Nemilá příhoda to vůbec nevadilo.

Další část diskusního klubu se týkala rozboru konkrétních výkonů recitátorů 4. kategorie. Na přetřes přišly všechny sledované jevy popsané předtím v kritériích lektorského sboru.

Krátký exkurz se týkal také rozdílu mezi recitací poezie a prózy a odlišností v přístupu k nim (formální, obsahový...).

Závěrečná otázka Aleny Palarčíkové byla směřována k účastníkům: Jaké bylo dnešní setkání? V odpověď se ozvalo: Inspirativní a užitečné. Podívala jsem se na věc poprvé očima poroty. Zjistila jsem, že jsou i školy, na kterých se přednes dělá. Lépe vím, kudy do toho. Získal jsem hodně podnětů. Bylo to příjemné, zjistila jsem, že nejsem sama, kdo za sebou nemá nikoho ve škole a musí si poradit sám, když to dítě baví. Je fajn vidět, že tu je řada rodičů, kteří se dětem věnují. Bylo zajímavé slyšet ostatní. Už vím, že své intuici a svému vkusu můžu věřit. A Alena dodala: Hlavně nezapomeňte chválit!

Moje poslední slovo zapisovatele je: díky za smysluplně strávený čas a inspiraci.

Zapsala Iva Vachková

VČERA JSME SI VŠIMLI...

ZEPTALI JSME SE...

...ALENY PALARČÍKOVÉ,

Kdy ses poprvé setkala s recitací?

Na základní škole. Recitovala jsem na akcích školy, na schůzích. Hrála jsem také v ochotnickém souboru u nás ve Velké Bystřici a moje učitelka matematiky mě nakonec (bylo mi 14 let a moc jsem chtěla hrát divadlo) odvezla do Olomouce k Věře Pánkové.

Co tě na recitaci nejvíce baví?

Když to vyjde. Když tam děti dostanou prožitek a když spolu zažijeme katarzi a vidíme tam tu pravdu. Anebo když je to opravdu sranda.

Co si letos ze Svitav odvezeš?

Letos jsme měla víc úkolů než vloni. Nebyla jsem jen s recitátorem. Víc mě to bavilo. Užila jsem si to a těšilo mne to. Rozhovory s rodiči a učiteli byly moc prima. Měla jsem radost, že tu prostě chtějí být. Letos jsem byla v Peru a tam jsem pochopila, že je to vlastně dar dělat to, co chci. Tak si to tady opravdu užívám.

VČERA JSME VIDĚLI...

Anna Buršová

Josef Fečo

Anna Plášková

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

...LEKTORY DÍLEN PRO RECITÁTORY

1. Jaká kniha Tě provázela dětstvím?
2. Co Ti pomáhá (pomáhalo) při recitaci (veřejném vystoupení) proti trémě?
3. Kdy jsi naposledy z plna hrdla zakřičel(a) a proč?

BÁRA SVOBODOVÁ

1. Všechny díly knížek o Vlaštvkách a Amazonkách od A. Ransomeho (Boj o ostrov, Trosečníci z Vlaštvky...).
2. Pomalý hluboký nádech a rychlý prudký výdech třikrát za sebou.
3. Minulý pátek, když jsem dodělala svou poslední zkoušku ve škole.

MARTINA ŠIMÁNKOVÁ

1. Chodské pohádky. Bydleli jsme na Chodsku a tatínek spoustu z nich uměl vyprávět i chodským nářečím.

2. Projít si předem jeviště, zabydlet se na něm. Představit si, že tohle je moje území, moje království.
3. Popravdě si nevzpomínám. Musím to brzo napravit.

LENKA JANYŠOVÁ

1. Bibi (nevím autora), Pipi Dlouhá Punčocha, Ferda Mravenec, Broučci, Honzíkova cesta
2. Borelie mi snědly kousky mozku a tak raději nerecituji. Proti trémě? Několik dobrých nádechů a navození pocitu, že nejde o život.
3. Křičela jsem v záchvatu ohrožení studenta - zapaloval v laboratoři něco jiného než kahan (asi před 5 lety).

MARTIN ŠÍP

1. Harry Potter a Honzíkova cesta.
2. Jistota v tom, co chci říct.
3. Zásadně nekřičím. Jen silně zdůrazňuji.

KATEŘINA ŠTEIDLOVÁ

BOŽENA OSVALDOVÁ

1. Jakub a Jáchym, interaktivní kniha, která mi dovolila být uvnitř příběhu a ovlivňovat ho.
2. Při recitaci mi proti trémě pomáhalo nerecítovat, soustředit se na sdělení, na svoje představy.
3. Já nikdy nekřičím, jen hlasitě mručím.

1. Vzpomínám si na dvě čínské pohádky, které tvořily takovou obrázkovou knížku. Na každém listě byl velký obrázek, z jedné strany byl text čínským písmem a pod obrázkem český překlad. Jedna z pohádek byla o tom, jak někdo zahodil meruňkovou pecku, ta dopadla na zem a tam ležela. V dalších obrázcích pak bylo vykresleno, jak klíčila, vyrostl z ní proutek a pak celý strom, který opět rodil sladké plody a v každé další meruňce a pecece další „šance“ na nový strom. „Na motivy“ téhle knížky jsem pak kreslila obrázky života pod zemí – různé hmyzí komůrky, život v peckách, život i tam, kde se zdá, že žádný není... Tahle záliba mi zůstala do dneška.
2. Já mám vždycky trému jenom před recitací (představením) – než to začne. Takže mi vlastně pomáhá, kdy začnu recitovat (hrát), pak už trému nemám.
3. Asi když jsem se lekla – vždycky křičím v sebeobraně.

Ptala se Eva Davidová

VČERA JSME VIDĚLI...

Štěpánka Soukupová

Karel Šebela

Johanna Szpyrcová

VČERA JSME VIDĚLI...

Nicol Kadlecová

Jolana Rayová

Kateřina Černá

NAHLÉDLI JSME DO...

...SEMINÁŘE D - KUDY, KUDY, KUDY CESTIČKA

Učitel by měl dát svou kůži na buben

Seminaristé sedí v kruhu na židlích a Hana Švejďová se představuje skrze verše Lubomíra Feldeka: *Moje hlava ta má cenu, jenže leccos zapoměnu. Vzpomenu si svoje jméno...??? Moje hlava, ta má cenu.* Je lepší přiznat barvu. Pak stačí, když dětem řeknu: „Moje hlava, ta má cenu.“ A děti ve školce se hned ptají: „Co hledáš?“ „Tamburínu.“ „Máš ji na stole.“ Hanka hodně pracuje s dětskými říkankami, které nabízejí rytmus a tajuplné seskupování slov, což žhaví fantazii.

Dobrý den, dobrý den, dneska máme krásný den. Budeme si hrát. Svět zkoumat. Na to si všichni udělali kukátko z dlaní a dívali se po světě. „Co jste viděli?“ Nikdo nic neříká. „Vy jste se nedívali!“ Školkové děti napodobují, co učitelka dělá. Tomu se říká **narativní pantomima**. Nikdo nemusí nic umět, ani znát, každý může dělat věci, jak přicházejí. Když pak položíme tu správnou otázku, začnou se opravdu dívat. Hanka vytahuje **bambuli**. Setkala se s ní u Evy Zoller (více čtete v rubrice Nalistovali jsme), která dělá filosofii s dětmi. Nabídla bambuli a najednou mluvili všichni.

A teď, „Kdo má brýle? Pojdte do středu.“ Jedna seminaristka odpovídá: „Já zjistila, že se mi mlží brýle, když si dám kukátko moc blízko. Mně se to zamlžuje.“ Lektorka upozorňuje, že takto můžeme děti s brýlemi vyzdvihnout. „Je dobře, že ty brýle máte. Vidíte věci jinak, a když my ostatní něco neuvidíme, můžete nám pomoci.“

Důležitá je také **dynamika**. Když změním rychlost, děti zbystří. Může to být způsob, jak se vyhnout situacím, kdy někdo řekne: „To je nuda.“ „Ano? Tak na jakou rychlost si troufáš?“ „Na stovku.“ „Tak jedem...“ „Šimon to zkouší, ale bez velkého úspěchu. Říkám mu, Šimone, trénuj trochu. A druhý den, jen Šimon otevře dveře třídy, už se ptám: „Šimone, trénoval jsi?“ Vyvaruji se tak kázání, že je někdo protivný.“

Šlapu, šlapu krokem husím, proč tak šlapu, vždyť já musím. Kdybych zůstal, kde jsem stál, nikoho bych nepotkal (D. Hevier). Štronzo, to je základ. Když ho děti zvládnou, mohou si troufnout na divočejší aktivity. „Já jsem si ve štronzu začala všimát lidí okolo. Co mají za šperky, jaké mají vlasy, oči.“, říká seminaristka.

Dobrá je také technika **kruh bratrství**. Hledám toho, kdo má sestru. Koho se to týká, jde do středu. Koho se to týká částečně, jen v kruhu pokročí. Kdo s tím nechce mít nic společného, zůstane na místě. Ten, kdo klade otázku, je zodpovědný za ukončení. Ukončující formule zní: „Děkuji. Huší!“ Nepoužívala bych jen „huší“, to rozhání lidi. Poděkování to zjemňuje.

Když zatáhnete za stéblo, pšenice roste rychleji. To je omyl. Můžeme poškodit kořen, přetrhnout stonek. To je dnes trend celé společnosti. A přitom není kam se hnát. Mnoho rodičů má obavu, aby jejich dětem nechyběla ve třech letech angličtina.

Učitelka by měla být součástí aktivit dětí. Měla by jít se svou kůží na trh. Nemůže předškolní děti nechat napospas.

A teď ještě tohle: „Pan kohout a paní slepice mají miminko.“ Hanka situaci dokresluje gestem rukou. Pan kohout je jedna ruka, paní slepice druhá, a když se spojí, v dlaních Hana drží miminko. Jak se jmenuje? Učitelka dává pozor, číhá, co děti říkají: Slepíčátko, kuřátko. A co když mají miminko pan kocour a paní kočka? Nebo pan beran a paní ovečka? Beraňátko, ovčátko. Někdo třeba i ví, že jehňátko. A jaké miminko budou mít pan SpongeBob a paní SpongeBobová? Je dobré do hry dostat i to, co děti zajímá. A co když mají děťátko pan Novák a paní Červená? I tak to na světě chodí. Jak takové Červenátko vypadá? K tomu používám plachtu s průstřihy. Každý otvorem prostrčí, co má na sobě červeného, a ostatní popisují, jak to na ně působí. A najednou tu máme témata ohně či pekla. Důležité je podporovat fantazii a tak se dostat k **rolové hře**. Jednoduše a po krocích si připravit dílčí dovednosti, které mohou spojit ve větší akci: stát se čarodějkou: Sestry čarodějky, nabërme sílu. A mohu použít jednoduchou nonsensovou říkanku, které už děti umí.

Připadala jsem si jako v jaderném reaktoru. Stačí jakýkoliv, na první pohled i banální podnět a Hanka hned začne štěpít nápady, ze kterých vytvoří lupu, kterou lze společně s dětmi zkoumat svět.

Napodruhé zapsala Veronika Rodová

Foto: Veronika Rodová

NA SLOVIČKO...

... S HANOU ŠVEJDOVOU,
LEKTORKOU SEMINÁŘE D

Jak vnímáš děti v předškolním věku a práci s nimi?

Předškolní věk mě fascinuje nejvíc. Dítě za krátkou dobu udělá největší skok ve svém životě. Co sociálně nepobere do pátého roku, to již nedoženě. Díky dětem hledám cestu, jak na to, aby zadání fungovalo. A díky tomu jsem se stala lektorkou. Mám potřebu předávat, co jsem načerpala.

Odkdy se věnuješ dramatické výchově?

Když jsem šla na DAMU, neznala jsem nic a nikoho z oboru. Připravila jsem si básničky Jana Vodňanského a k tomu si vzala papírovou rouru. Byla to intuitivní volba. A vzali mě. V životě je důležité, co člověk v mládí pobere. I když se tomu hned nevěnuje, stejně se to může později hodit.

Dramatická výchova pracuje s fikcí. A funguje to tak, že člověk může vždy zjistit, že se na situaci dá nahlédnout ještě jinak. Dramatická výchova, jak mi potvrzují teenageneři, co jsem je vedla v dramátku, nabízí více pohledů. Multiperspektivu.

Na co je důležité při práci s malými dětmi denně myslet?

Děti může něco trápit. Můžou mít vztek, být smutné. A s tím je třeba počítat. Ptát se jich, jaký mají dnes den. I když svítí sluníčko, ne všichni ho mají krásný. A když někdo řekne, že má blbý den, ptám, se, a co to vlastně znamená blbý. Abychom si rozuměli.

Můžeš mi to nějak přiblížit?

Důležité je nechat děti se vykřičet. Pohnout. Jeden chlapec zlobil, jako čert. Ale zůstalo mi po něm něco důležitého: Hanko, už o tom nebudeme mluvit, už to budeme dělat. Moje vnučka je rok a půl stará. Stála vedle mě, nerozuměla úplně tomu, co říkám, ale přesně mě napodobovala. Ruku v bok, postoj těla, výraz tváře. Moje dcera mě upozornila: dívej na to dítě. Překvapilo mě to. Eliška byla moje kopie. A takhle malé děti fungují. Proto je tak důležité, co děláme a ne to, co jim říkáme. Takže i zlobení může být dveřmi k tématu.

Jaké je Tvé krédo?

V semináři mi jde o to, neučit lidi cvičení, ale předat jim principy uvažování, jak věci fungují.

Život se nedá plánovat. Já jsem měla v životě jasno a pak se stalo tolik změn. Ještě bych chtěla zažít jednu změnu. Chtěla bych prožít rok na malé plachtetnici.

Ptala se Veva Rodová

VČERA JSME VIDĚLI...

Anna Červeňová

Viola Durdová

Nikola Helšusová

VČERA JSME VIDĚLI...

Puntikáři, pachatelé dobrých skutků

O líné babičce

Jak se Trivój smrskl

ZAPSALI JSME...

...Z INTERNÍ VEŘEJNÉ DISKUSE LEKTORŮ O PŘEDSTAVENÍCH 1. BLOKU

Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5 – Puntikáři, pachatelé dobrých skutků

Taneční studio letos vycházelo ze stejnojmenné předlohy Miloše Kratochvíla a oslovilo nás především stejnými pozitivy, jako v minulých inscenacích Lenky Tretiagové – výbornou vybaveností dětí, které včetně těch nejmenších dokážou neuvěřitelné věci. A není to rozhodně nacvičené, jsou to osobnosti, z jejichž podstaty všechno vychází. A také je pozitivní skutečnost, že jde o tvar syntetický, v němž je tanec, zpěv i text a daří se vše propojovat. A existence těchto dětí na jevišti je navíc divadelní komunikací. Puntikáři měli barevné barety a v okamžiku, kdy je sundali, vstupovali do jiných postav. Viděli jsme řadu zajímavých obrazů a metafor. Jen jsme se trochu posléze tematicky ztráceli v ději příběhu, který byl v úvodu zřetelně nastolen snahou malého chlapce stát se puntikářem a informací, kdo puntikáři jsou a úkolem chlapceka postarat se pejska. Ale pak už v ZOO nebylo jednoznačně jasné, jestli puntikáři chlapce prověřují schválnostmi (protože i oni krmí pejska, který onemocní) nebo mu pomáhají, jestli jsou opravdu odvážní nebo zbabělí, co má znamenat výstřel po chlapci, co milostná scéna ředitele školy s učitelkou v ZOO (jen proto, aby tam našel svého pejska?), co které obrazy zvířat. I vzhledem k nesporné pohybové působivému ztvárnění zvířat se původní nastolený příběh poněkud rozplyne. Až pak závěr představení se k původnímu tématu zřetelně vrátil. I přes uvedené připomínky jde ale rozhodně o dílo úctyhodné.

Darebáci, ZUŠ R. Schumanna, Aš – O líné babičce

Předloha Aleny Kastnerové, z níž soubor pod vedením Anny Pokorné vycházel, nepatří právě k nejkvalitnějším (jsou to spíš jen „srandičky pro srandičky“). V počátku se ale zdálo, že se souboru podaří ji povýšit. Kolektivním vyprávěním nastolují téma, že si chce babička v důchodu konečně začít plnit své sny, které si celý život psala a ukládala do škapulíře. A v úvodu mají představitelky babičky energii, která se bohužel posléze trochu vytrácí. Hezky zafunguje první sen babičky u vybudování auta milionáře těly dětí, kontakt s milionářem a jízda autem s objevem policajtů, a když se po kolizi rozpadlé auto znovu sestaví a zjistí, že by mohla babička zase přijít, tak před ní zdrhne, což je hezkou pointou. Ale pak už se další přání babičky jeví víceméně různými způsoby poněkud povrchně stylizovanými epizodami, takže představení začalo působit zdoluhavě. Losování pořadí snů ze škapulíře nebylo důsledné, protože občas byla už před losováním babička svou výbavou připravena na to, co bude dál. A hovořilo se také o různých možnostech vnímání karikatury starých lidí, které zřejmě mělo upozornit na jejich rozdíl od babičky, ale působilo víceméně povrchně, pro některé byla tato stylizace až za hranici vkusu. Ale poměrně zdařile a poeticky vyzněla závěrečná scéna babičky u moře, která tak trochu navázala na vydařený začátek. A nebylo zcela jasné, jaký je vlastně vztah hrajících dětí k tématu týkajícímu se stárí, ale jistě pro ně bylo prospěšné se tím zabývat.

Tři boty, ZŠ a MŠ Třebotov – Jak se Trivój smrskl

Předloha Florence Parry Heideové byla pro volbu této inscenace rozhodně šťastná a děti dobře věděly, o čem hrají, protože vedoucí Václava Makovcová a Jana Barnová evidentně vycházely z dětí, které jsou ve věci. Viděli jsme řadu originálních a přitom neokázaných divadelních nápadů. Zajímavé je například využití plošných figur pro zobrazení dospělých a funkční bylo i střídání dětí, které za ně přirozeně hovořily, protože to střídání nebylo náhodné, ale vždycky, když se postava nějak změnila, třeba ve svém názoru. Při zmenšování Trivoje nezaregistrovali všichni okamžitě, že se chlapci střídají a možná by tomu pomohlo jednak ještě výraznější práce s velikostí kostýmu. A také by celku prospělo, kdyby se předěly neřešily setměním, ale děly se přiznaně, což by pomohlo i spádu celku. Rozhodně funkční byl zvukový doprovod na kytaru. Snad jen zobrazování dotazníku pro ředitele působilo poněkud ilustrativně a zbytečně brzdilo spád. Když pak se Trivój naopak začal zvětšovat (díky dohrání hry, na kterou zapomněl), tak výměna chlapců už byla zřetelná a stejně tak jeho závěrečné zezelenání. A tak se vlastně završilo téma, které bylo jednak o nevšímavosti dospělých, ale taky (s využitím televizní reklamy) o tom, jak všichni snadno podlehneme manipulaci. Takže téma ryze současné jak pro děti, tak pro dospělé.

Z veřejné diskuse dospělých o představeních 1. bloku

Moderování diskuse se letos ujal Roman Černík, který v úvodu upozornil na společné rysy všech tří inscenací, což se pak ještě dále rozvinulo. Šlo o velké skupiny, většinou dětí mladšího školního věku, o představení s živým hudebním doprovodem a především o zajímavá témata, kterými se rozhodně stojí zato zabývat a která jsou i přínosná jak pro děti ze souborů, tak pro ty, které představení vidí. A pak se hodně hovořilo obecně o důležitosti volby tématu a schopnostech jeho sdělení. Když se pak o obecnější diskuse přecházelo chvílemi k jednotlivým inscenacím, pak se nejvíce hovořilo o tématu a jeho možných výkladech u Trivoje, protože svou aktuálností hodně zaujalo a také byly oceňovány výkony dětí. A podobně podrobně se mluvilo o tematických problémech u inscenace O líné babičce, kdy jsme se setkali s různým diváckým chápáním pohledu tvůrců na staré lidi. Ale to rozhodně není výčet všech témat diskuse, která byla velmi intenzivní a dokonce o 15 minut překročila plánovaný čas.

Alena Exnarová

ZAPSALI JSME

...Z DISKUSE STUDENTŮ STŘEDNÍCH PEDAGOGICKÝCH ŠKOL O PŘEDSTAVENÍCH 1. BLOKU

První den divadelní části přehlídky přinesl i první diskusi pro seminaristy z řad studentek a studentů středních pedagogických škol. Tyto diskuse vede lektorka Hana Švejďová, od níž jsem se dozvěděl, že je pro ni role moderátorky takové diskuse vlastně novinka. Diskusi zažila jako dítě v souboru a zažila také pláč vlastních svěřenců po diskusi jako vedoucí souboru, takže si naplánovala o tom hned v úvodní řeči promluvit, aby k diskutování všichni přistupovali s úctou k souborům, které leckdy musí řešit nejdnytrable s udržení tvaru inscenace až na tuto přehlídku. S nadsázkou mluvila o obavách, že po jejím úvodu zavládne ticho a bude muset použít „bambuli“ (kterou by si diskutující přehazovali). Ničeho takového nebylo nakonec třeba.

První představení, které se seminaristům vybavilo, když se řeklo „dnešní blok inscenací“, bylo **Puntikáři, pachatelé dobrých skutků**. Začalo se debatou o práci souboru pražského Tanečního studia Light při ZUŠ Na Popelce. V počáteční „sprše slov“ se několikrát zopakovalo slovo nadšení. A také celkově se věty všech účastníků diskuse točily okolo nadšení, které z práce souboru přímo sálalo. Přizvání lektorů Jarolav Dejl a Hana Cisořská, kteří dorazili na diskusi po rozhovorech s vedoucími souborů, označili práci Lenky Tretiagové za svébytný rukopis. Konkrétně tato inscenace je jen podle jedné kapitoly z knihy Miloše Kratochvíla **Puntikáři**, a to proto, že si chtěl soubor ulevit od závažného tématu (Jola), který zpracovávali před ním. Soubor pracuje dohromady, malé i velké děti, přičemž spolu prožívají i mnoho nedivadelních aktivit, při nichž se děti učí postarat samy o sebe (bez pedagoga) a fungovat tak jako osobnosti. Jak Jaroslav Dejl připomněl, důkazem toho bylo například to, jak si děti během představení samy pouštěly hudbu. Tu si prý i samy vybíraly. Obecně dojem z představení přebil nutnost vysvětlovat si děj. Shoda nastala v tom, že první polovina „ZOO“ byla jasná, ale u druhé půlky už nikdo nepojmenoval, co se přesně dělo. Specifikem souboru je však také to, že zanechává v části inscenací také jakési tajemství. Diskutující středoškoláci by souboru vzkázali „Klobouk dolů“, Hana Švejďová se přiznala, že by ráda byla jedním z dětí souboru.

U druhého představení **O líné babičce** (souboru Darebáci z Aše) zájmemo na úvod jednu studentku, jak představení vzniklo. Hana Cisořská ozřejmila, že vedoucí přinesla několik předloh a děti právě na tuto nejvíce reagovaly. Oceňovaly na ní zábavnost, nadšení z inscenování prý ale postupně klesalo. Zaujala pointa,

VČERA JSME VIDĚLI...

Puntikáři, pachatelé dobrých skutků

O líné babičce

Jak se Trivoy smrskl

VČERA JSME VIDĚLI...

Puntikáři, pachatelé dobrých skutků

O líné babičce

Jak se Trivoj smrskl

pro mnohé nejsilnější část představení. Byla překvapivá a šlo o „laskavý způsob odchodu člověka“. Když si člověk splní sny, může spokojeně odejít, vysvětlovala si Haňa Císosková. Babiččiny sny byly podle Hany Švejdové na sebe navlečeny jako korálky, některé by však podle účastníků diskuse mohly být klidně vynechány a představení by se nerozpadlo. Jaroslav Dejl by doporučoval také zmenšit jeviště, aby se nerozbil temporytmus. Tyto problémy potvrdila i Hedvika Švecová, která se k diskusi připojila po té své, kterou vedla přímo se soubory. Děti prý i těžko nacházely ve tmě své rekvizity. Na závěr se diskutující hodně zaobírali slabší technikou vybaveností hlasu dětí. Jaroslav Dejl ještě připomněl nesoulad hry s imaginární a konkrétní rekvizitou (papírky ze škapulíře mohly být klidně reálné a padat na zem). Haňa Císosková to však tvrdí, že i tak inscenace převýšila svou předlohu.

Jak se Trivoj smrskl souboru Tři boty ZŠ a MŠ Třebotov uvedli zástupci lektorského sboru, aby se pak následně stihli přemístit k další práci. Diskuse tak byla hned na začátek obohacena o informaci, že herci jednotlivých Trivojů měli být vždy výrazně menší a menší, ale příroda udělala své a za dobu hraní inscenace rostli každý odlišně, takže to tak už nepůsobil. Tomáš Volkmer také zprostředkovaně vzkázal souboru, že správně chápal, že figuriny z Člověče, nezlob se nejsou loutky a nezacházelo se s nimi tak, šlo totiž pouze o scénický znak. Studenti různě vnímali, proč se Trivoj „smrskl“, pro někoho to bylo proto, že hrál hru, pro někoho kvůli svému nízkému sebevědomí. Probírala se také otázka, jestli se „smrskl“ skutečně nebo se jen tak cítil. Vzkazy souboru zněly: Byl to dobrý nápad a dobrá předloha. Hedvika Švecová ještě doplnila diskusi o postřeh, že ani soubor nevnímal poselství inscenace jednotně. Pro ty starší to bylo spíše o neposlouchání dospělých, pro ty mladší zkrátka jen o tom, že sledováním televize se člověk může „scvrknout“.

Martin Domkář

ZAPSALI JSME...

...Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Co se skrývá v ponožce, díl 1.

V průběhu přehlídky ukrývají diváci své vzkazy a postřehy ke zhlédnutým představením do ponožek visících na šňůře. Ty se pak stávají odrazovým můstkem pro dětský diskusní klub.

S - soubor

D - divák

PUNTÍKÁŘI, PACHATELÉ DOBRÝCH SKUTKŮ

Co jsme našli v ponožce?

Bylo to moc hezké a bylo to trochu strašidelné. Moc, moc, moc, moc, moc se to povedlo. Lepší a lepší - TSL. Ten malej byl nej (já budu puntikář). Dávám palec nahoru! Dali do toho své srdíčko. Mně se líbilo, jak tancovali.

Hezký příběh, pěkné provedení.
Velmi se mi to líbilo. Bylo to vtipné. Bylo slyšet.
A dobrý nápad. Moc se mi líbilo.
Choreografie úžasná. Myšlenka velmi originální.

Co zaznělo v aule?

D: Proč se jmenujete taneční studio, když děláte divadlo? S: Protože jsme taneční obor a divadlo je vedlejší.

S: Druhé představení se nám povedlo mnohem líp. Diváci nám pomohli a my jsme se vyhecovali.

S: Je jedno, jakou barvu získáme. Hlavně, že získáme puntík!

D: Hudba byla dramatická, místy temná, syčící. Dotvářela atmosféru, oživila to. A ty holky ji pouštěly samy! Vznikla na míru!

D: Zveřejky byly moc pěkný. Obdivuju, že jste se nebáli, že toho člověka upustíte. S: Máme to pojištěné vždy tak, že je tam někdo menší a větší.

S: Inspirací pro nás byla knížka, která má 5 částí. Základ představení vznikl za 4 dny.

O LINÉ BABIČCE

Co jsme našli v ponožce?

Policianti byli nejlepší!

Byl dobrý děda, co se 30 let neohnul.

Vím, že by to už bylo dlouhé, ale chybí jedno přání babičky.

Někdy zdoluhavé. Příběhy supr!

Jste prima babičky, ať života užívá každičký.

Výborná atmosféra.

Co zaznělo v aule?

S: Dnes jsme to hráli naposled. Tady jsme poprvé.

D: Když budete dělat divadlo, ještě určitě máte kam růst.

D: Přestavby byly dlouhé.

D: Živá hudba to hrozně zvedla. To bylo krásné.

S: Náš klavírista hraje bez not. On se na představení podívá a hned něco hraje.

S: My vždy hlasujeme. A tak vybíráme předlohu, i scény, které použijeme.

S: Vynechali jsme jedno přání. Babi jako malá hrozně ráda skákala do kaluží. A chtěla si to užít i jako dospělá.

S: Ty fóry vznikají různě. Při zkoušení blbneme a pak si řekneme, že to použijeme.

D: Moc se mi líbily živé kulisy (auto, kuchyň).

Je škoda, že jste to pak vypustili a na scéně jste měli víc a víc rekvizit.

JAK SE TRIVJOJ SMRSKI

Co jsme našli v ponožce?

Trivjoji, byl jsi výborný. Věříme, že už se nikdy nesmrskneš!

Super, ale chvílemi jsem se nudila.

Inspirativní představení. Bylo by fajn víc mluvit na diváka. Dětské hlasy zanikají, když mluví zády k publiku.

Krásný nápad. BIG GAME!

Dobrý nápad s postavičkami.

Supr nápad s vyvrstváním chlapce.

Nechápu zelenou barvu.

Co zaznělo v aule?

D: Zelené barva protože: podle mne z jedné cereálie se smrskl a z druhých zezelenal. Dějou se mu nehody, aby si ho dospělí zahlcení práci všimli. Ale oni nevšimnou. Je to odkaz na začátek: Děti chápou a dospělí dlouho přemýšlejí.

Pořád se díval na televizi, tak proto!

D: Bylo v těch cereáliích něco? S: Jasně! Cereálie! Krupky! Pak jsme je dostali i za odměnu.

D: Bylo supr, jak měnili prostor stolem, židlemi.

Přehodili je a bylo to něco jiného.

D: Pandulák se mi líbil. Protože kdyby holka hrála kluka, to by byl nesmysl. Pandulák tomu pomohl. D: Taky se díky němu mohli střídat v postavě.

D: Kytara byla supr! S: Na kytaru hrál náš pan učitel HV a TV.

D: Líbilo se mi, jak jste dělali troubu s koláčem, schránku na poštu.

DNES HRAJÍ...

...1. TŘÍDA ZÁKLADNÍ ŠKOLY ROUSÍNOV

1. třída základní školy Rousínov

Soubor z Vyškovska přijel do Svitav až dnes, proto jsme nemohli připravit rozhovor s rousínovskými do nedělního čísla. Přinášíme alespoň fotografii „To jsme my“ a přepis krátkého povídání po telefonu s vedoucí souboru Michaelou Kyjovskou.

V jaké situaci vznikla fotografie?

Měli jsme strašně málo času. Celý týden u nás na škole probíhala akademie, na níž děti vystupovaly s Písmeny. Soubor je první třída, tohle je jejich první společné vystoupení utvořené z básniček k písmenům, která se učíme. Tématem školní akademie byly barvy, tak děti ze souboru ještě dělaly spojovací prvky jednotlivých čísel akademie, takový propojovací článek. Když jsme se dozvěděli, že máme vytvořit fotografii a na ní se nějak prezentovat, holky si prostě stouply jako modelky a kluci se chytili za ramena...

Jaké jsou děti z Vašeho souboru, z Vaší třídy? Co je baví?

Jsou hrozně akční, je to živá třída. Baví je tedy akční hry, ksichtová honička, plácání, skákové hry.

A kdybyste měla třídu k něčemu přirovnat?

Je to bouřka, tajfun, ale jsou samozřejmě rozdílní, je tam moc individualit. Když se řekne zvířata...holky jsou lišky, kluci spíš medvídci, taková v pohodě. Většinou to bývá naopak, ale tady se to sešlo tak. A já jsem jejich krotitel.

Děkuji! Eva Davidová

DNES HRAJÍ...

...HADŘÍK, ZŠ HAVLÍČKOVA, JIHLAVA

Hadřík, ZŠ Havlíčkova, Jihlava

Jak jsme zkoušeli naše představení

V šestnáctičlenném souboru je nejmladší Nela (7 let), nejstarší Zuzka (11). Děti ze souboru kreslily postavy ze svého představení a taky zachytily situaci při přípravě představení. Nejprve jsem ale chtěla vědět, jak vznikla fotografie, kterou soubor poslal do redakce...

Soubor se jmenuje Hadřík. Napadlo nás zabalit se do hadru a roztrhat ho – to jakože občas trochu blázníme...

Dnes hrajete o slonovi, mravenci, veverce... Kdybyste byli nějakým zvířetem, čím byste byli a proč?

Já bych byla veverka, protože veverka je bystrá a hyperaktivní.

Já sova, protože je taková hezká a moudrá, hučí na lesy.

Já liškou, protože se mi líbí, jak má na sobě oranžový chlupy.

Já bych chtěl být slonem, protože dupe stejně jako já.

Já bych byla delfínem, protože se mi líbí.

Já bych byla kočičkou, protože jsou strašně roztomilý a hebký.

Já bych byla taky liškou, protože mě se líbí zrzavá barva.

Já pandou, protože se mi líbí černobílá.

Já hadem, protože hadi dělají velkou spoušť, krev a tak...

Já delfínem, protože jsou roztomilí a umím napodobit jejich zvuky.

Já psem, protože je roztomilej a moc se mazlí.

Já lenochodem, protože ten nic nedělá.

Já křečkem, protože je roztomilej.

Já kanárem, protože ho máme doma a strašně se mi líbí.

Já velkým pavoukem, protože jsme ho měli doma.

Já bych byla koněm, protože ten je vysoký a nesla bych lidi na zádech.

Já tučňákem, protože ten je hrozně roztomilej.

Pro děti je hodně důležité hra. Jaké hry vy teď hrajete, nebo jste hráli, když jste byli mladší?

Já mám ráda prostřednička a hoňku.

Mě nejvíc zaujalo, když jsme v dramátku kreslili příšery, o kterých jsme si představovali, že žijou ve škole.

Já ráda hraju házenou

Já mám ráda flašku.

Mě baví volejbal, vybika a badminton.

A kromě sportovních her?

Na rodinu.

Prší. Nikdy nevíš, jaká karta padne.

Když jdeme s kámoškou samy nakupovat, píšeme si pak zážitky na papír, to je taková hra.

A když jste byli ještě menší, co jste hráli?

Já jsem si hrála s panenkama a hraju si doteď.

Já jsem měla molitanový kostky, stavěla jsem si hrad a vždycky jsem tam bydlela a spala.

Já jsem měla dřevěný kostky.

Já jsem jako malá milovala nafukovací bazén a do něho jsme se ségrou pořád skákaly.

Když jsem byla malá, tak jsme s bráchou měli dvoupatrovou postel a hráli jsme si, že jezdíme autobusem. Měli jsme takovej plastovej volant.

Já jsem si hrála s plyšákama, vzala jsem si deky a poskládala jsem je tam jako nějaké divadlo.

Já jsem si hrála s deskovkami a taky jsem měla imaginárního kamaráda.

Já jsem si hrála na školu a taky teď si ještě někdy hraju, s plyšákama.

Děkuji za rozhovor, Eva Davidová

DNES HRAJÍ...**...KUK-U-ŘICE, ZUŠ ŠTÍTNÉHO, PRAHA 3**

V této rubrice chceme vám, čtenářům zpravodaje, blíže představit členy hrajících souborů. Už před začátkem přehlídky jsme každý soubor požádali, aby vytvořil fotografii, která by mohla nést titulky „To jsme my“. Tak tedy – to jsou oni!

Soubor KUK-u-řice, zasažen silným zážitkem z vystoupení recitátorů 4. kategorie, vytvořil i komiks, který si prohlédnete na poslední stránce zpravodaje.

Jak vznikla fotografie s kukuřicí?

Název našeho souboru vzniknul z „Kuk u Řečice“. Chtěli jsme udělat fotku, která nás charakterizuje, tak jsme si šli koupit do Billy kukuřici. Vzniklo to na přehlídce v Litvínově.

Jak dlouho spolu hrajete a kolikáté představení je „Černošský Pán Bůh“?

S tímto představením jsme spolu druhým rokem, toto je v podstatě první společné představení v této sestavě. Většina z nás nastoupila třemi, čtyřmi roky.

V dnešních inscenacích hrají malé děti; jaké s nimi máte zkušenosti, hráli jste někdy pro ně?

Na letním soustředění jsme dělali představení ve větším počtu, tam byl úplně celý soubor – od těch nejmladších po nejstarší. Děti ve školním věku. Jinak jsme jenom pro ně nehráli.

Zkuste si vzpomenout na to, když jste byli úplně malí vy. S čím nebo na co jste si rádi hráli? Zapátrejte v paměti...

Když jsem byla úplně malá, tak jsem se ráda koukala na Rebely, pořád dokolečka, to jsem byla fakt malinká.

Na večerníčka.

Když jsem byla malá, tak jsem si vždycky přála být velká – do té doby, než jsem šla do školy. Vadilo mi, že mě lidi neberou vážně a říkala jsem si, že já mám taky dobré myšlenky a chci si prosadit svůj názor. Tak se snažím přistupovat i teď k malým dětem, že ony jsou to taky osobnosti. No hrála jsem si na to, že už jsem velká, pořád jsem něco vyřizovala...

Já jsem úplně milovala plyšáky, vždycky jsem je všude brala a rozestavila si je tam.

Já si pamatuju, jak jsem běhal po loukách...

Každý, když byl malý, tak chtěl mít nějakou hračku. A já jsem si na tu hračku hrála. Když jsem chtěla kočku, tak jsem si hrála na kočku...a představovala jsem si, že jsem ona.

Já jsem si s bráchou hrál s Legem.

Když jsem byl malej, tak jsem sbíral klacky, měl jsem sbírku klacků a dělal jsem, že jsou to meče.

Já jsem si povídala bez plyšáků, s imaginárním kamarádem.

Já jsem vždycky plyšákům dělala Štědrý den, protože mi přišlo líto, že ho nemají. Věděla jsem, že ti plyšáci nejsou živí, ale stejně jsem si říkala, že možná jsou...Že když odejdu z pokoje, tak ožijnou.

Děkuji za rozhovor, Eva Davidová

KUK-u-řice, ZUŠ Štítného, Praha 3

VČERA JSME SI VŠIMLI**...RAUTU RECITÁTORŮ**

DNES HRAJÍ...

...MAMAMA, MACHKOVIC RODINNÉ DIVADLO, MRAČOV

MaMaMa, Machkovic rodinné divadlo, Mračov

Dům souboru MaMaMa, Mračov 13

Text v obrázku: To nejlepší, co může člověk udělat pro druhé je vychovat dobré děti

Rozhovor poskytli dva protagonisté inscenace O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství, sedmiletá Magdaléna a osmiletý Matěj.

Jak vaše představení vzniklo?

Matěj: Vzniklo to z dětské hry. Madla si pořád hrála se zvířátkama, se kterými jsem si taky začal hrát, a z toho vzniklo to představení.

Madla: Já mám taky představení o zvířatech, ale to jsem si řekla, že je pitomý. Já jsem vymyslela, že šašek rovná se Hello Kitty.

Matěj: Taky kravina. Předtím bylo ještě jedno představení – že já je budu chtít napřed ulovit a pak se s nima skámoším a vyženeme spolu z té džungle jednoho lovce, ale teď jsme toho lovce vymazali a jsem tam s téma opicema.

Madla: Zachraňuje je před krokodýlem třeba...

Matěj: A nakonec si je odvezu domů.

Jak vám při tvoření pomáhali rodiče?

Matěj: Ti vlastně tak trochu doplňovali režii.

Madla: Tatka řekl, že já v tom budu dělat zvuky, protože já jsem v tom chtěla být. A Matěj s tím souhlasil.

Jaké hry máte rádi, na co nebo s čím si rádi hrajete?

Matěj: Já si poslední dobou hraju s Legem a s kámošema na vojáky. Nebo třeba na to, že jsme hasiči.

Madla: Já jsem od malička milovala zvířata a dospěla jsem k závěru, co budu, až budu dospělá: budu mít zoologickou zahradu a budu tam pořád koncertovat a budu tam mít mimozemskou restauraci, ve které bude třeba „holubi na bramborách“ a třeba v zákuscích to bude koblížek, který bude vycpaný koňským koblíhem.

Pamatujete si nějaká říkadla z doby, kdy jste byli mladší?

Matěj: Já si nepamatuju nic.

Madla: Já když jsem byla malá a chodila jsem do školky, tak jsem se naučila spací písničku a já se z toho skoro vždycky úplně rozbřečím, protože já jsem měla školku v Borech... Je to Mravenčí ukořbavka. Nebo si pamatuju říkadlo: Černá Máry, skoč do jámy, co tam je, čert tam je, co tam dělá, kaši vaří... To říkadlo je taky pro mě smutný dvouma věcmi: že ho znám taky ze Sklenného a taky že jsme měli kočku Márinku a odešla od nás... Náš dům teď v Mračově je začarovaný pro kočky. Ale máme pejska a ten je hodnej.

Matěj: Když se jedná o básničky, tak mám rád Skácela. Já jsem i na recitační soutěži jednou postoupil se Skácelovou básničkou Vypadá jako drak a není.

Chtěli byste něco vzkázat divákům svého představení?

Madla: Já bych chtěla poukázat na to, že si mají všichni sednout co nejvíc dopředu, protože jinak neuvidíte! To jsou takhle malý vopice...!

Děkuji za rozhovor, Eva Davidová

VČERA JSME SI VŠIMLI

ZALISTOVALI JSME...

...V KNIZE UČÍME DĚTI PTÁT SE A PŘEMÝŠLET

(Eva Zoller, Praha: Portál, 2012)

Eva Zoller je učitelka, žijící ve Švýcarsku, kde propaguje pedagogický směr Filosofie pro děti. Její publikace využívají potenciálu přirozeného dětského údivu, zvědavosti, otázek a touhy porozumět světu. Podstatou je kladení otázek ze strany pedagoga a společné objevování v živém dialogu. Děti zkoumají pojmy, využívají vlastní zkušenost, hledají paralely v příbězích, formulují a prezentují vlastní názory. Autorka používá aktivizační metody, hry podporující tvořivé kritické myšlení a zároveň hodnotovou orientaci.

Další knihy vyšly jen německy (Die kleinen Philosophen. Vom Umgang mit „schwierigen“ Kinderfragen. Herder, Freiburg i. Br. 2000).

POD REFLEKTOREM SLOVA...

...ŠKAPULÍŘ

Slovo škapulíř pochází z latinského slova *scapula*, což znamená lopatka. Někdy bývá původ slova odvozován ze slova *scapulare*, zástěra. Jde o předmět, který má podobu váčku, ve kterém se uchovávaly kouzelné a léčivé byliny, které chránily svého nositele, či místo, kde je zavěšen. Věfci jich mohl na těle nosit i několik najednou. Nebo mohl mít podobu kovové škapulířové medaile, která se zavěšovala na krk a symbolicky nahrazovala více škapulířů. O škapulíři můžeme nalézt zmínku v Babičce Boženy Němcové. Zde má podobu váčku, který si Viktorka dává na krk: „Druhý den šla matka s Viktorkou k staré kovářce. Ona zná prý mnoho věcí, co jiní lidé neznají. Když se někomu něco ztratí, když krávy nedoří, když kdo koho uhrane, ode všeho pomáhá kovářka, ona umí všecko uhadnout. Viktorka důvěrně všecko kovářce pověděla, jak a co jí je, zkoumala na ní kovářka.

„A tys nikdy s ním nemluvila, ani jediného slovíčka?“

„Ani slovíčka.“

„Nedal ti také, anebo neposlal po vojácích ničeho k jídlu, jablko nebo marcipán?“

„Nic, kmotra, nic; ti ostatní vojáci ani s ním nedrží, on prý je tuze pyšný a jakživ je takový samotář. Povídali to u nás.“

„To je už ten pravý morous,“ tvrdila s jistotou kovářka; ale ty se nic neboj, Viktorko, však já ti pomohu, prozatím není ještě zle. Přinesu ti zítra něco a to budeš nosit ustavičně při sobě.

(...)

Viktorka odešla s radostnější myslí a doufala, že jí bude zase dobře a lehko, jako ji bývalo kdy jindy. Druhý den přinesla jí kovářka cosi v červeném klocu (kousku látky, pozn.red.) zašitého a zavěsila to sama na děvčeti na krk, prikazujíc, aby to od sebe nedávala, aniž komu ukazovala.“

Kompilováno z internetu

VČERA JSME SI VŠIMLI

Doplňkový program Naivního divadla Liberec

Doplňkový program Naivního divadla Liberec

Doplňkový program Naivního divadla Liberec

KOMIKS

SKOK RECITÁTORA

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2016

NEDĚLE 12. ČERVNA

8.00–8.45	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie	SZŠ
9.00–11.30	vystoupení recitátorů 2. kategorie	kino
9.00–12.30	dílny pro děti ze souborů	Fka, MMG, kino-galerie
9.00–13.00	semináře A–E	Fka, Tyjatr
10.00–11.40	2. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
13.00–14.30	beseda lektorského sboru s recitátory 2. kategorie a jejich doprovodem	Fka-knihovna
	diskusní klub pro doprovod recitátorů 3. a 4. kategorie	Tyjatr
	dílny pro recitátory 3. a 4. kategorie	SZŠ
	seminář R	OttD
15.00–16.40	2. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	Černošský Pán Bůh	Fka
	KUK-u-řice, ZUŠ Štítného, Praha 3	
skupina A	Slon a mravenec	Fka
	Hadřík, ZŠ Havlíčkova, Jihlava	
	Písmena	Trám
	1. třída ZŠ Rousínov	
	O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství	Trám
	MaMaMa, Machkovic rodinné divadlo, Mračov	
skupina B	Písmena	Trám
	1. třída ZŠ Rousínov	
	O ztraceném meči aneb Opičí dobrodružství	Trám
	MaMaMa, Machkovic rodinné divadlo, Mračov	
	Slon a mravenec	Fka
	Hadřík, ZŠ Havlíčkova, Jihlava	
17.15–18.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 2. bloku	Fka-3. podl.
18.00–19.00	doplňkový program	
	Robert Fulghum a Létající cirkus	Fka
	LiStOVání	
19.15–20.45	dětský diskusní klub	Fka-aula
	diskuse o představeních 2. bloku	Fka, stodola
Fka	Fabrika Svitavy	
OttD	Ottendorferův dům	
SZŠ	Střední zdravotnická škola	
MMG	Městské muzeum a galerie ve Svitavách	
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti	
Trám	Divadlo Trám	
Tyjatr	alternativní klub Tyjatr	

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 2

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Eva Davidová, Roman Manda, Veronika Rodová, Alena Exnarová (recenze přehlídkových představení), Dana Edrová (sazba), Pavel Kocych (grafika), Ivo Mičkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 2 – 12. června 2016 v 01:25. Náklad 280 ks.